गांवीं गेला. पण तेथें त्याला महाराजांचा इतका ध्यास लागला, कीं, तो पुन: लवकरच शिर्डीस गेला, आणि तेथेंच राहिला. तो बाबांस शंकरच मानीत असे, आणि नित्य 'शंकर शंकर' असेंच म्हणत असे, आणि बाबांचा उल्लेख करावयाचा तर शंकर याच नांवानें करीत असे. पुढें बाबांची एक मोठी तसबीर साठयांच्या वाडयांत आणून ठेविली. तेव्हांपासून त्या तसबिरीची शंकर मानूनच तो पूजा करीत असे. त्या नंतर सुमारें एक वर्षानें वर लिहिलेला प्रकार घडून आला. शिवलिंग महाराजांच्या हातांत येण्याच्या आदले दिवशीं मेघाला त्रिशूळ काढण्याची आज्ञा झाली, आणि तीही महाराज प्रत्यक्ष जवळ दृश्य नसतां; पण आवाज मात्र त्यांचा. या चमत्कारांचें कौतुक वाटतेंच; पण यांत दुसरी गोष्ट ध्यानांत ठेवण्यासारखी ही कीं, मेघाची जी उपासना होती तीच महाराजांनीं त्याला कायम करून दिली. महाराजांच्या आरतींत म्हटल्या-प्रमाणें "**जया मनीं जैसा भाव। तया तैसा अनुभव। दाविशी दयाघना ऐशी। तुझी ही माव॥** हा प्रकार नेहमीं अनुभवास येतो.

माझे एक स्नेही हायकोर्टांत वकील आहेत. ते महाराजांच्या दर्शनास प्रथम गेले असतां एके दिवशीं असा योग आला कीं, फक्त महाराज आणि ते असे दोघेच होते. त्या वेळीं महाराजांनीं त्यांस म्हटलें "काय म्हणावें ? श्रीराम जयराम, जयजयराम !" नंतर एकदोन मिनिटांनीं महाराजांनीं पुन: तेच शब्द उच्चारले, तेव्हां त्या गृहस्थाला एकदम आठवण झाली, कीं, हा तर आपल्या गुरूनें आपल्याला मंत्र दिला तो. नंतर पुन: एकदोन मिनिटांनीं महाराजांनीं तोच उच्चार केला. तेव्हां त्या गृहस्थाची खात्री झाली, कीं, आपल्या गुरूनें आपल्याला जो मंत्र दिला होता, तोच जपण्यास आपल्याला महाराज सांगत आहेत.

एकदां ठाणें जिल्ह्यांतला एक गृहस्थ महाराजांच्या दर्शनास गेला असतां महाराजांनीं त्याला सांगितलें "मारुतीची पूजा करीत जा." महाराजांनीं अशी आज्ञा कां केली, हें त्याला कळेना. मग तो वाडयांत गेल्यानंतर मंडळीनें त्याला विचारलें "तुम्ही मारुतीची पूजा करीत असतां काय ?"

तो म्हणाला "होय, माझ्या घराजवळ पंचमुखी मारुतीचें देऊळ आहे. तेथें पूजा केल्याशिवाय मी अन्न ग्रहण करीत नसतों."

अर्थात् त्याची चालत आलेली उपासना महाराजांनीं दृढ केली. महाराजांचा स्वतंत्र पंथ अथवा सांप्रदाय असा नाहीं. ज्याची जी उपासना असेल ती दृढ करावयाची. महाराजांकडे सर्व धर्मांचे, सर्व पंथांचे लोक जात असत; पण कोणालाही पूर्वींची उपासना सोडून दुसऱ्या उपासनेला महाराजांनीं लावल्याचें उदाहरण आढळून येत नाहीं. मात्र कोणत्याही राजमार्गानें माणूस जात असतां जर तो त्या आपल्या मार्गापासून ढळला, तर पुनः त्याला त्याच्याच मूळ मार्गावर आणून त्याला पुढची वाट दाखवून द्यावयाची, असाच महाराजांचा क्रम आहे. महाराजांकडे योगाभ्यासी जातात, कर्माभ्यासी जातात, ज्ञानाभ्यासीही जातात, आणि सर्वांना महाराजांकडून आपापल्या अभ्यासांत उत्तम मदत होते, असा प्रत्येकाचा अनुभव आहे.

एकदां माझे एक स्नेही महाराजांच्या दर्शनाला गेले असतां पहिल्याच भेटीस महाराज त्यांना " या रामदास," असें म्हणाले. पुढें त्या स्नेह्याला विचारलें " महाराजांनीं तुम्हाला अशा तऱ्हेनें कां हाक मारिली ?' प्रथ त्यांना पहिल्यांदा कांहीं कारण सुचेना. मग थोड्या वेळानें एकाएकीं त्यांना कारण सुचलें. ते म्हणाले " अलीकडे दोन वर्षांपासून मी मनांतल्या मनांत रामनामाचा जप करीत असतों; पण ही गोष्ट कोणालाच ठाऊक नाहीं. घरांतल्या मंडळीलासुद्धां ठाऊक नाहीं. " अर्थातच महाराजांनीं दिलेली संज्ञा याच गोष्टीची दर्शक होती, यांत संशय नाहीं.

१९०९च्या नाताळांत एक डॉक्टर आपल्या एका मामलेदार मित्राबरोबर शिर्डीस गेले होते. हे डॉक्टर ब्राम्हण असून स्नानसंध्याशील आणि रामोपासक असल्यामुळें शिर्डीस जाण्यास नाखुष होते. ते ह्मणाले " मुसलमानाच्या पायां पडणें मला आवडत नाहीं, आणि ह्मणून मला यावेंसें वाटत नाहीं. "

त्यावर मामलेदारांनीं त्यांना सांगितलें " पायां पडण्याबद्दल तुह्माला कोणीही आग्रह करणार नाहीं, आणि बाबाही तसें करा म्हणून म्हणणार नाहींत. "

अशा तऱ्हेनें समजूत घातल्यामुळें डॉक्टर शिर्डीस गेले. बाबांच्या मशिदींत जाऊन उभे राहिले, तों कोणी मुसलमान न दिसतां आपल्या पुढें श्रीरामाची मूर्ती आहे, असा त्यांना भास झाला. त्याबरोबर अर्थात् डॉक्टरांनीं साष्टांग नमस्कार घातला. मशीदीबाहेर आल्याबरोबर त्यांनीं हा

हकीकत आपल्या मामलेदार मित्रास सांगितली. दुसरे दिवशीं डॉक्टरांनीं निश्चय केला, कीं, महाराजानीं आपल्यावर कृपा केल्याशिवाय जेवावयाचें नाहीं, आणि मशीदींतही जावयाचें नाहीं. त्याप्रमाणें ते तीन दिवस जेवलेही नाहींत, किंवा दर्शनालाही गेले नाहींत. चौथ्या दिवशीं डॉक्टरांचे एक स्नेही खानदेशांतून अकस्मात् महाराजांच्या दर्शनाला आले. आठ नऊ वर्षांनीं गांठ पडल्यामुळें डॉक्टरांना फार आनंद झाला, आणि त्या आनंदाच्या भरांत त्यांच्याबरोबर ते महाराजांच्या दर्शनाला गेले. डॉक्टरांनी नमस्कार घातल्याबरोबर महाराज म्हणाले "कां डॉक्टर, कशाला आलास? तुला कोणी बोलाविलें होतें?" अर्थात् डॉक्टरांस आपल्या निश्चयाचें (कृपा झाल्याशिवाय दर्शनाला जावयाचें नाहीं याचें) स्मरण झालें. व ते विरघळून गेले. त्याच दिवशीं मध्य रात्रींच्या सुमारास डॉक्टरांवर कृपा झाली. झोंपेंत असतांना परमानंदाची स्थिति प्राप्त झाली. ही स्थिति पुढें पंधरावीस दिवस, डॉक्टर आपल्या गांवीं परत गेल्यावरहि टिकली.

ज्याची जी उपासना असेल तिची त्याला खूण द्यावयाची, आणि ती दृढ करावयाची, असा जो महाराजांचा क्रम, याबद्दल आणखी पुष्कळ अनुभव सांगतां येण्यासारखे आहेत; पण विस्तारभयास्तव ते तेथें नमूद न करितां दुसऱ्या तऱ्हेच्या अनुभवाकडे वळतों.

एकदां माझे दोन स्नेही वाड्यांत रात्रीं इकडच्या तिकडच्या गप्पा मारीत बसले होते. मीही त्यांच्याजवळ होतों, पण मला झोंप लागली होती. ते दोघे रात्रीं सुमारें एक वाजेपर्यंत बसले होते. शेवटीं त्यांचें त्यांनांच वाटलें कीं. आपण करितों हें बरोबर नाहीं. आणि एकजण म्हणाला "चला निजूं या, लोकांच्या उखळ्यापाखाळ्या पुरे झाल्या!"

दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं बाबांच्या दर्शनाला वरीच मंडळी गेली, त्यांत हे गृहस्थही होते. ते पायां पडत असतांना महाराजांचे उद्गार निघाले, ते असे:- "आपल्या दरबारास सर्व तऱ्हेचे लोक येतात. चांगलेही येतात वाईट, खट, नष्ट, दुष्ट असेही येतात. आपण कशाला कोणाच्या उखळ्यापाखाळ्या काढाव्या?"

अर्थात् माझ्या स्नेह्याला ती खूण पटली, आणि या गोष्टीपासून धडा घ्यावयाचा तो त्यांनीं घेतला.

श्रीसाई लीला.

(मासिक)

वर्ष १ लें. * ज्येष्ठ शके १८४३. अंक ४ था.

महाराजांचे अनुभव.

रा. रा. वामन चिंतामण मुके वकील पिंपळगांवबसवंत जिल्हा नाशिक यांचे श्री साईबाबांबद्दलचे अनुभवांबद्दल ता० ११।७।१९२१ ते पंचवटीहून आलेल्या पत्रांतील कांहीं अनुभवांचा उतारा:—

" माझे मोक्ष गुरू श्रीसमर्थ रघुनाथमहाराज उर्फ काका पुराणिक धोपेश्वर (राजापूर जि॥ रत्नागिरी) यांचा मला उपदेश झाल्यावर समर्थांचे कृपेनें माझें मन परमेश्वर भक्तीकडे वळलें. दिवसाचा थोडा काळ मी गुरूभक्तींत घालवूं लागलों. माझे गुरूचे कृपेनें मला ज्ञानेश्वरी ऐकावी अशी इच्छा झाली. एका ज्ञानेश्वर भक्ताची भेट गुरूंनीं करून दिली. ज्ञानेश्वर महाराजांनीं आपले गुरू श्रीनिवृत्तिनाथ यांचे बद्दल आपलें निस्सीम प्रेम ज्ञानेश्वरींत वारंवार व्यक्त केलें आहे. याची ज्ञानेश्वरीचे भक्तांस माहिती आहे. गीतेच्या १३वे अध्यायांत " आचार्योपासना " या विषयावर ज्ञानेश्वरमहाराज यांनीं गुरूकृपेशिवाय ज्ञानप्राप्ति नाहीं असें सांगितलें आहे. माझे सद्गुरू समाधिस्थ झाल्यामुळें मला गुरूभक्ती घडली नाहीं ही गोष्ट माझें मनास डाचूं लागली. इतक्यांत माझे सद्गुरू काकामहाराज यांनीं मला शिरडीस जाऊन श्रीसमर्थ साईबाबांचें दर्शन घेण्याची प्रेरणा केली. समर्थांचें प्रेरणेप्रमाणें मी शिरडीस गेलों. साईबाबांनीं मला त्यांचे दर्शन होतांच माझें मन गुरूभक्तींत तल्लीन केलें. बाबांनीं माझे प्रेम पाहून व मजवर प्रसन्न होऊन मी घेतलेल्या त्यांच्या सगुणोपासनेच्या बुकाला व त्यांचे फोटोला हस्तस्पर्श केला.

* मागील अंक अर्धा ज्येष्ठाचा समजावा.

मी पिंपळगांव बसवंत तालुके निफाड येथील रहाणार असून त्यागांवी मी वकिलीचा धंदा करितों. सुमारें सहा वर्षांपूर्वी आमचेगांवी प्लेग झाल्यामुळें मी आमचे गांवचे माझे मालकीचे शेतांत प्लेगचे वेळीं राहण्या-साठीं एक लहान बंगला बांधला आहे. त्या बंगल्यांत आमचे कुटुंबांतील सर्व मंडळींसह रहात होतों. बंगल्यांत रहात असतां माझा नित्यक्रम साईंची सकाळीं व संध्याकाळीं प्रार्थना करण्याचा असे. एके दिवशीं मध्यरात्र झाल्यावर चोरांनीं माझे बंगल्याचे उत्तरबाजूची भिंत फोडली. ज्या ठिकाणीं भिंत फोडली त्या ठिकाणापासून समर्थांचा फोटो एक-वितीचे अंतरावर ठेविला होता. चार चोरांपैकीं एक चोर फोडलेल्या भिंतीचे भोकांतून आंत शिरला व त्यानें ज्या पलंगावर मी निजलों होतों त्या खालीं ठेविलेली लहान पेटी लांबविली व ती भोकाचे वाटे भोकाजवळ उभे राहिलेल्या साथीदारांचे स्वाधीन केली. त्या पेटींत दोनशें रुपयांच्या नोटा व रुपया रु. व कांहीं आणे होते व माझे रिणकोंकडून लिहून घेतलेल्या सुमारें चार हजार रुपये (प्रॉमिसरी नोट्स* व चिठ्या) होत्या. ही पेटी बाहेर दिल्यावर आंत आलेल्या चोरानें साईबाबांचे फोटो... समोर एक ट्रंक एका बाकावर ठेविली होती. त्या ट्रंकमध्यें सोन्याचे दागिने किंमत सुमारें रुपये ३५०० व चांदीचीं भांडीं किंमत सुमारें ५०० रुपये व दस्तऐवज किंमत सुमारें रुपये १०००० चे होते. चोरानें ट्रंकला हात घातल्याबरोबर ट्रंकच्या शेजारीं आमची मेहुणी निजली होती ती जागी होऊन "चोर चोर" म्हणून भीतीनें ओरडली. तिचा ध्वनी मी गाढ झोंपेत असल्यामुळें मला ऐकूं आला नाहीं. इतक्यांत बाबा माझे स्वप्नांत येऊन "तुझी ट्रंक गेली जागा हो" असें मला सांगितलें. मी एकदम उचकून जागा झालों व बाबांचे प्रेरणेनें पलंगावरून गडबडीनें उडी मारून हातांत काठी घेऊन मोठ्या आवेशानें "मारो इसकू" असा ध्वनी केल्याबरोबर चोर भोकाचाटे बाहेर पळून गेला. या गडबडीनें बंगल्याचे रक्षणासाठीं ठेविलेला जागल्या व कुत्रा, कारकून व गडी जागे झाले व त्यांनीं मोठी ओरडा आरड केल्यामुळें सर्व चोर पळून गेले. [illegible]

---

*प्रॉमिसरी नोट्स

अनन्याश्चिंतयंतो मां ये जनाः पर्युपासते ॥
तेषां नित्याभियुक्तानां योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥

या श्लोकाची आठवण झाली व समर्थांचा उतराई होऊन त्यांस साष्टांग-नमस्कार घातला. इतका वेळ पर्यंत आम्हांस पेटी गेल्याची माहिती झाली नाहीं. माझे मनुष्यास पाठवून पोलिसस्टेशन अमलदार यांस आमचे बंगल्यावर घर फोडीचे चोरीचा प्रयत्न झाल्याची खबर दिली. पोलीस आल्यावर ते लेखी फिर्याद मागूं लागले. लेखी फिर्याद लिहिण्यासाठीं पेटी पाहूं लागलों तों पेटी चोरांनीं नेली असें कळलें तथापि या नुकसानी बद्दल माझे मनास यत्किंचित्ही धक्का पोंचला नाहीं. पोलीस लेखी फिर्याद लिहून घेऊन गेल्यावर सूर्योदय झाला. इतक्यांत आमचे मळ्यांतला शेतकरी आमचे बंगल्यापासून एक फरलांगाचे अंतरावर वर लिहिलेला चोरीचा माल पेटी शेतांत पडलेली आहे असें सांगत आला. मी लगेच त्याठिकाणीं जाऊन पेटी पाहिली. पेटींत असलेल्या* जिनसपैकीं रुपये २०० च्या नोटा व कांहीं खुर्दा व एक रुपया रोख याशिवाय एकही जिन्नस चोरांनीं हलविली नाहीं. पेटी आपोआप उघडल्यामुळें पेटी तशी-च्यातशीच न फुटतां मिळाली. * जिनसापैकी

दुसरे दिवशीं पहाटेस दुसरा चमत्कार घडला. तो असा कीं मला स्वप्न पडून स्वप्नांत मला बाबांनीं दर्शन दिलें. स्वप्नांत मी बाबांचे पायांची सेवा करीत आहें. त्यांचे शेजारीं त्यांचा सच्छिष्य अबदुल हा त्यांचे जवळ आहे व दुसरा ज्यांस मी पूर्वीं कधींही माझे सर्व आयुष्यांत पाहिला नव्हता असा गौरवर्णाचा तेजस्वी फकीर दृष्टीस पडला. या स्वप्ना-मुळें मला शिर्डीस जाऊन बाबांचें दर्शन घेण्याची इच्छा झाली. मी शिर्डीस त्याच दिवशीं संध्याकाळचे आगगाडीनें जाण्यास निघालों तो दुसरे दिवशीं शिर्डीस जाऊन पोंचलों. इतक्यांत महाराजांची स्वारी गांवा-बाहेर शौचविधिसाठीं येतांना दृष्टीस पडतांच मी रस्त्यांतच त्यांस साष्टांग नमस्कार केला. बाबांनीं प्रेमळ अंतःकरणानें मला व माझे बरोबर असलेल्या मंडळीस गांवांत जाण्यास सांगितलें. गांवांत जाऊन बाबांचे

अत्यंत प्रेमांतील भक्त रा. हरि सिताराम दीक्षित यांचे बंगल्यावर ठेविलें. कांहीं वेळानें बाबांचें दर्शनासाठीं मशिदींत गेलों तेव्हां प्रसंगीं ज्या गौरवर्णाचे तेजस्वी फकीरास मी स्वप्नांत पाहिलें होतें तोच फकीर माझे दृष्टीस पडला. त्याचे बद्दलचा तपास करितां तो फकीर बाबांचा शिष्य अबदूल याचा पूर्वीचा गुरू आहे असें समजलें. पिंपळगांवीं स्वप्नांत एक दिवस पूर्वी ज्या फकिरास मी बाबांचे शेजारीं पाहिलें तो फकिर त्याच स्थितींत मी जागृतावस्थेंत पाहिला हा केवढा चमत्कार !

बिऱ्हाड दर्शनाचे

तिसरा चमत्कार-यानंतर कांहीं दिवसांनीं पिंपळगांव येथें आम्ही आमचे बंगल्यावर रहात असतां कोपरगांव येथील ब्रम्हचारी बुवा माझें स्मरण करून माझे बंगल्यावर राहण्यास आले. आम्ही तीन दिवस मोठ्या प्रेमानें बाबांचें भजनपूजन केलें. ब्रह्मचारीबुवांनीं जातांना मला बाबांच्या कृपेनें तुझ्या चोरीस गेलेल्या नोटा सांपडतील असें सांगून गेले. पुढें कांहीं महिन्यांनीं आमचे बंगल्यावर ज्या चोरांनीं घर फोडून चोरी केली होती ते व चोरीचा माल विकत घेणारा मारवाडी हे सर्व दुसरे एका चोरींत पकडले गेले. चोरीचा माल विकत घेणारे मारवाड्याचे घरांत आमचे घरचे चोरींतील कांहीं नोटा सांपडल्या. त्या नोटा-आमचे घरचे चोरींतील आहेत असें त्या चारी चोरांनीं कबूल केल्यामुळें आमचे घरची चोरी चोरांचे कबूलीवरून आपोआप शाबीत होऊन रुपये दोनशेंच्या नोटांपैकीं पांसष्ट रुपयांच्या नोटा आमच्या ठरून त्या पोलिसांनीं आमचे घरीं पिंपळगांवीं आणून मला दिल्या.

साईदास.
वामन चिंतामण मुळे वकील.
पिंपळगाव बसवंत जिल्हा नाशिक

महाराजांचे एक पुरातन भक्त म्हाळसापती या नांवाचे होते ते नुकतेच कैलासवासी झाले. महाराज एक रात्र मशिदींत निजत व एक रात्र चावडींत निजत असा नियमक्रम असे. ज्या रात्रीं महाराज मशिदींत

निजत त्या रात्रीं म्हाळसापती महाराजांचे जवळ रात्रभर बसून असत. व रात्रभरांत कधींही आडवे होत नसत. म्हाळसापतीची सांपत्तिक स्थिति अति निकृष्ट असे. इतकें असूनही त्यांचें नैराश्य अवर्णनीय होतें. महाराजांचे कडून त्यांचें नैराश्य स्थितीचे उत्तेजनपर असेंच वर्तन असे. एकदां म्हणजे इ. स. १९१७ मध्यें त्यांची गरीबी मनांत आणून हंसराज नामक दादरास राहाणाऱ्या एका व्यापाऱ्यानें त्यांना दहा रुपये देऊं केले; ते त्यांनी घेतले नाहींत. हंसराज शेटजींनी मग ती रक्कम रा. रा. बापुसाहेब जोग यांचे मार्फत म्हाळसापतीकडे पाठविली तरीही त्यांनीं ती घेतली नाहीं मग ती रक्कम रा. रा. हरी सिताराम दीक्षित यांजकडे आणिली आणि महाराजांचे समोर म्हाळसापतीस द्यावी असें सुचविलें. त्याप्रमाणें म्हाळसापती महाराजांची पूजा करीत असतां रा. रा. दीक्षित हे ती रक्कम त्यांना देऊं लागले ते ती घेईनात. दीक्षित महाराजांना म्हणाले "आपण त्यांना घेण्यास सांगा किंवा आपण घेऊन त्यांना द्या." महाराज म्हणाले "सध्यां तुझ्याजवळ राहूं दे ?" म्हाळसापती पूजा आटोपून निघून गेल्यावर कांहीं वेळानें महाराजांनीं दीक्षितास विचारलें "किती रुपये आहेत ?" ते म्हणाले "दहा." महाराजांनीं ते रुपये आपल्या गादीवर ठेवण्यास सांगितले व नानासाहेब निमोणकरांचे हातानें ती रक्कम इतर लोकांना वाटवून दिली. अर्थातच त्या रकमेपैकीं कांहींही भाग म्हाळसापतीकडे गेला नाहीं

रा. रा. चिदंबर केशव गाडगीळ या नांवाचे महाराजांचे एक भक्त होते. ते सरकारी नोकरीवर होते. कांहीं दिवस नगरास कलेक्टरचे चिटणीस होते. पुढें सिन्नरास मामलेदार होते. त्यांना वेळोवेळीं दर्शनाचा लाभ घडत असे. सिन्नराहून त्यांची बदली कोठें लांब झाली व तावडतोब जाऊन रुजू होण्याचा हुकूम मिळाला. महाराजांचे दर्शनास जाण्याला अवकाश राहिला नाहीं. ते कोपरगांवाकडूनच आगगाडीनें गेले पण दर्शनास जातां येत नाहीं; याबद्दल त्यांना फार हुरहूर लागली. पुढें गाडी चालली असतां एकाएकीं खिडकी वाटे एक कागदाची पुडी त्यांचे अंगा-

वर येऊन पडली उघडून पहातात तों त्यांत उदी सारखी पूड दिसली. त्यांनीं ती जतन करून ठेवली. पुन्हां दर्शनास जाण्याचा योग आला तेव्हां महाराज आपण होऊन त्यांना म्हणाले " तूं आला नाहींस म्हणून मीं तुला उदी पाठविली ती पोहचलीना ? " गाडगीळांना हें शब्द ऐकून गहिंवर आला. पुढें ती उदी त्यांनीं एका ताइतांत घालून ठेवली व ती शेवटपर्यंत त्यांचेजवळ होती.

रा. रा. लक्ष्मण कृष्ण उर्फ तात्यासाहेब नूलकर हें महाराजांचे भक्त होते ते पंढरपुरास मुन्सफ होते. तेथें त्यांच्या डोळ्याला कांहीं विकार झाला. कोणतीही वस्तु पाहिली कीं, तिच्यावर दुसरी तशीच वस्तु दिसावयाची. अक्षरेंही अशींच दुहेरी दिसावयाचीं. मग त्यांनीं रजा घेतली व बंधू जळगांवास डाक्टरी करीत होते तेथें गेले. तेथें गेल्यानंतर दोनचार दिवसांनींच गुरुपौर्णिमा होती. पौर्णिमेच्या आदले दिवशीं भावाच्या विचारानें तात्यासाहेब पौर्णिमेसाठीं शिर्डीस आले दोन दिवस राहून परत जाण्याच्या बेतानें ते आले होते म्हणून कपडे सामान औषधें, वगैरे कांहीं बरोबर आणलें नव्हतें. आले त्या दिवशीं बहुतेक दिवसभर डोळे बांधूनच पडले होते दुसरे दिवशीं महाराज माधवरावांना ह्मणाले " शामा माझा आज डोळा फार दुखत आहे." तेव्हांपासूनच रा. तात्या साहेबांचे डोळे हळु हळु सुधारूं लागले; व कांहीं दिवसांनीं औषध पाण्याशिवाय साफ बरे झाले.

तात्यासाहेब नूलकरांना शिर्डीस थोडे दिवस राहिल्यावर असें वाटूं लागलें कीं, आतां येथेंच रहावें व आपला शेवट महाराजांचे पायांपाशींच व्हावा व अखेरीस झालेंही तसेंच. त्यांना मधुमेहाचा विकार पुष्कळ वर्षें [illegible] त्यांची एक दोन गळवें झालीं व तीं कापलीं. पुढें आणखी [illegible] झालीं. व त्या दुखण्यांतच त्यांचा अंत झाला. तो सुमारें [illegible] झाला. त्याच्या एक साल अगोदर त्यांनीं आपल्या

दोघांही मुलांना भजन करावयास सांगितलें. मग " आतां दृष्टीपुढें ऐसाचि तूं राहे ॥ जो मी तुज पाहें नारायणा ॥ " हा अभंग म्हणावयास सांगितला, नंतर एका मुलानें तोंड आकरावयास सांगून त्यांत उदी घातली व दुसऱ्या मुलानें महाराजांचें तीर्थ घातलें. तात्यासाहेबांनीं विचारलें " हें काय आहे ? " मुलांनीं म्हटलें " उदी व तीर्थ आहे " एवढें झाल्याबरोबर एकदम प्राणोत्क्रमण झालें. जवळ कुटुंबांतील सर्व माणसें होतीं पण तात्यासाहेबांचे चेहऱ्यावर यत्किंचित्हि खिन्नता नव्हती.

वांद्र्याचे एक गृहस्थ सन १९१० मध्यें आपल्या एका मित्राबरोबर शिर्डीस गेले होते. त्या मित्रानेंच त्यांचें येता जाताचें भाडें दिलें. त्या गृहस्थानें आपल्याबरोबर तीन कोरे रुपये नेले होते पण महाराजांना कांहीं दक्षिणा द्यावयाची नाहीं, असा त्यांचा संकल्प होता. महाराजांनीं त्यांच्या जवळ मुळींच दक्षिणा मागितली नाहीं. परत येतांना ते गृहस्थ आपल्या स्नेह्याला सांगूं लागले " मी शिर्डीस तीन कोरे रुपये घेऊन गेलों होतों ते मी तसेंच परत घेऊन जात आहें. " वांद्र्यास पोहचण्याचे आदले रात्रीं त्या गृहस्थाचे कुटुंबास स्वप्न पडलें कीं, आपल्या नवऱ्याची पैशाची पिशवी व एक भरलेली आगडबी (आगपेटी) व एक रिकामी आगडबी शेतखान्यांत पडली आहे आणि पैशाचे पिशवींत तीन कोरे रुपये आहेत. स्वप्न इतकें स्पष्ट पडलें कीं, बाई जागी झाल्याबरोबर शेतखान्यांत जाऊन खरोखरच रुपये पडले आहेत कीं काय ? हें पाहूं लागली. अर्थात रुपये तेथे नव्हते पण ते गृहस्थ परत आल्यावर त्यांनीं हें स्वप्न सांगितलें व ते आपल्या खिशांत पाहूं लागले तों त्या खिशांत दोन आगडब्या एक भरलेली व एक रिकामी; व पैशाची पिशवी व तींत तीन कोरे रुपये एवढें सामान दिसलें. अर्थातच त्या स्वप्नापासून बोध घ्यावयाचा तो त्यांनीं घेतला व त्यांना उपरती होऊन त्यांनीं ते तीन कोरे रुपये व दर रुपया मागें चार आणे दंड असे पावणेचार रुपये महाराजांस दक्षिणा म्हणून पाठविले. पुढें ते गृहस्थ सहकुटुंब व माता पितरांना घेऊन एक महिना शिर्डीस जाऊन राहिले होते.

एकदां एक योगाभ्यासी गृहस्थ आपल्या कांहीं शंका विचारण्यासाठीं नानासाहेब चांदोरकरांचे बरोबर महाराजांकडे गेले होते. त्यावेळीं महाराज जेवावयास बसले होते. जेवण म्हणजे भाकर व कांदा. महाराजांचे हातांत कांदा पाहिल्याबरोबर त्या गृहस्थाचे मनांत विकल्प उत्पन्न झाला. तो मनांत म्हणूं लागला हे कांदा खातात तर हे कसले योगी व आपल्याला यांचेपासून काय मदत मिळणार ? हें त्यांचे मनांत आल्याबरोबर महाराज म्हणाले " नाना ! कांदा खाऊन पचविण्याची ज्याची शक्ति असेल त्यानें तो खुशाल खावा." हें महाराजांचे अंतर्साक्षित्व पाहून तो गृहस्थ मनांत चरकला व मनांतले मनांत शरण गेला, मग महाराजांनीं त्याच्या सर्व शंकांचें समाधान केलें व तो प्रसन्न होऊन गेला.

रा. रा. वामनराव प्राणगोविंद पटेल. बी. ए. एल्. एल्. बी. यांचे श्रीसाईबाबाबद्दल अनुभव.

॥ ॐ साईनाथायनमः ॥

पूज्य प्रिय—

त्हारां स्मरणो आशरे दश वर्षनां जुनां छे पण हजी ताजां छे.

माथे मादरपाटा ककडी वींटाळेली ने शरीरपर पण एज स्वदेशी वस्त्रनी कफनीवाळी त्हारी आकृति त्हारी कृपाथी स्मरणमात्र थी खडी थाय छे–थयां करे छे ने त्हारां अणुरेणु पिंडब्रह्मांड सर्व स्थळे व्यापी रहेलां स्वरुपनी याद आपे छे. ते त्हारा स्वरुममां म्हने कायमना टे लीन थइ जवादे ए प्रार्थना.

ज्यारे पाश्चात्यन्याय अने तत्वज्ञानना प्रभावे इश्वरना अस्तित्व ने स्वरुप विषे संशय वा जिज्ञासा उत्पन्न थयेली हती, ज्यारे जगतनुं बंधारण न्यायपर रचायुं छे, के आकस्मिकज छे, ए प्रश्न म्हारी समक्ष उभो रहेलो हतो, त्यारे म्हारा स्व. पिताना कहेवाथी हुं त्हारे दर्शने प्रथम आव्यो, त्यारबाद केटलीकवार आव्यो गयो. एक वखत त्हारी इच्छा थी हुं अगीआर महिना शिर्डी रह्यो. त्यारपछी एक अर्ध जेटलुं टुंक समयमां ते उपरना

केटलाक प्रश्नोनुं वेदोपनिषदानुसार निराकरण कर्युं ने बाकीना बधा प्रश्नोनुं संपूर्ण तेवीज रीते निराकरण ऑक्टोबर १९१६ मां करी आप्युं.

आर्टीकल्ड क्लार्कनी परिक्षामां बेसवामाटे कंई पण लांबा वखतनी गेरहाजरी शिवाय सॉलीसटरने त्यां एल. एल. बी. ओने बे वर्षनी टर्म राखवानी होय छे. तेर महिना भर्या बाद ज्यारे गरमीनी रजामां हुं त्हारी पासे आव्यो त्यारे त्हें म्हने लागलागट अगीआर महिना राख्यो. शिर्डीथी पाछां फर्यां बाद केटलोक समय वीत्यांपछी पाछो टर्म राखवानो म्हारो विचार थवाथी त्हारी संमति ते माटे लई जूनी पेढीना सॉलीसीटरोने मळ्यो. त्यांना मुख्य सॉलीसीटर रा. ज. ज. वीमादलाले कह्यु "हवे तमोने राखी शकाय नहीं राखीए तोये फरी तमारे टर्म भरवी पडशे एटलेके फरी बे वर्ष भरवां जोयशे. पण जो तमो कोर्टनी परवानगी बाकीना महिनाभरी टर्म पूरी करवा माटे मेळवो तो म्हने कंइ वांधो नथी छतां हुं तो धारुंछुंके कोर्ट जो एम करवा रजा आपशे तो ते तम्हारे माटे नवोज कायदो घडशे. आटला दिवसमां कदी एवो केस बन्यो नथी." आ उपरथी वडा न्यायाधीशने ए बाबतमां अरजी करी ने त्हारी कृपाथी तेमणे बाकीनो ११ महिनानी टर्म भरवाथी राखवी जोयती टर्म भरेली गणाशे एवो चुकादो आप्यो.

अतिशय क्षुधाथी एक दिवस व्याकुळ थयेल होवाथी तुं उभो हतो ते रस्तेथी नहीं पण बीजेज रस्तेथी हुं बीशीमां जतो हतो. त्यारे त्हें बांटो कहाडी त्हारी मेळेज कह्युंके "जायछे पण हेरान थशे" म्हारे माटे ते त्हें नहि कह्युं होय धारी म्हें बीशी मांजइ नास्तो कीधो. बीजे एक दिवसे पण क्षुधा लागवथी आवी रीते संताइनें जतो हतो त्यारे त्हें आवीज रीते आघेथी कहेलुं पण ते वखतनी क्षुधानी तीव्रताथी म्हें त्हारा कहेवानो अनादर कीधो हतो; बेऊ वखते बीजेज दीवसे पेटमां सखत दुखावो थइ केटलीकवार शौचे जवुं पडयुं हतुं. त्हारां वचननो अनादर करनारने पण त्हें कृपा देखाडीज हती. पहेली वखते तो कलाकमांज सारुं थइ गयेलुं. ने बीजीवार ज्यारे आखो दिवस हेरान होवाथी जरा हुं गभरायो हतो त्यारे

त्हें रा. बापुसाहेब जोगने आपेलो मीठाई प्रसाद म्हने मळ्यो तेथी पेटमां दुखतुं बंध थई गयुं ने प्रकृति स्वस्थ थई गई

अगीआर महिना रह्यो ते दरम्यान हुं केटलोक वखत हाथे रांधतो हतो पण पछी म्हने कंटाळो आववाथी म्हें एक दिवस स्हवारमांज कोइने कह्यांशिवाय म्हारा मन साथे निश्चय करेलो के आजे कांई रांधवुंज नहीं पण फकत ~~काचुं कोरुं खाई मुकवुं~~. ते दिवसे हुं त्हारी पासे एकलो हतो त्यारे तें फकत एटलुंज कह्युं के "बहु शोखीन थइ गयो" आ उपरथी म्हारो ठराव अयोग्य हतो एम म्हने जणायुं.

त्हारे माटे बपोरनी भिक्षा मांगवानुं त्हें म्हने मान आप्युं हतुं ते दरम्यान एक दिवस भिक्षा लेवा जतां हाथनी अनामिका आंगळी दिवाल साथ घसावाथी छोलाइ स्हेज लोही नीकळेलुं. हुं ज्यारे भिक्षा लेई मस्जीदमां पाछो आव्यो त्यारे त्हें त्हारी अनामिका उंची करी म्हने देखडावी एम सूचव्युंके त्हारी आंगळीना दरदनी म्हने खबर छे.

त्हारा कहेवाथी हुं त्हारा एक भक्तने त्यां केटलोक वखत जमतो हतो. केटलाक दिवसबाद म्हने त्यां जमवुं पडतुं ते ठीक न होतुं लागतुं पण त्हें कहेलुं तेथी हुं त्यांज जम्यां करतो. आ वात म्हें कोइने कही न्होती. छतां एक दिवस त्हें त्हारी मेळेज हुं उभो हतो ने कह्युं "अडचण शुं काम भोगववी, वीशी वाळा साथे गोठवण करी ले."

एक वखत म्हारो विचार त्हारां दर्शन लेई, नासीबार मम्माडथई टप्टीव्हॅली रेलवेमां बारडोली थइ मोता मारा स्व पिता जे ते वखते मांदा हता तेमनी खबरलेवा खास जवानो हतो. शियाळानो दिवस होवाथी त्यां रात्र थाय ते प्हेलां पहोंचवाने तेमज म्हें बारडोली स्टेशने गाडी बगाडेली न होवाथी, बारडोली स्टेशनपर म्हारे स्हवारनी ट्रेनमांज उतरवानी जरुर हती. त्यां स्हवारे पहोंचाडे एवी ट्रेनमाटे म्हारी समजप्रमाणे म्हारे शिरडीथी बपोरेज नीकळवुं पडतुं हतुं तेथी लागलागट म्हें बेढी-वस बपोरे रहने जवा माटे पूछ्युं त्यारे त्हें जवा ना पाडी. आथी शिरडीना [illegible] वरसादकाळो [illegible] एक गृहस्थानी [illegible]

विषे स्हेज जोयुं तो समजायुं के स्हवारनी ट्रेनमां जवानी जरुर छे. ते प्रमाणे बीजे दीवसे जवा परवानगी मांगतां तें तरत आपेली.

१९११ मां ज्यारे हुं प्रथम त्हारे दर्शने आव्यो त्यारे म्हें त्हारी नानकडी छबीने लोकेटमाटे बे छबी खरीदेली. बधा भक्तो जेम छबीओ त्हारा हाथमां आप्यां बाद घेर लई जता तेमज म्हारी पण इच्छा ते त्हारा हाथमां आप्यां बादज घेर लई जवानी हती, पण ते शरमने लीधे बनी शक्युं न होतुं ते म्हारा मनमां ज्हने लागतुं हतुं. छतां बहु दीवस थइ गयेला होवाथी म्हें शिरडीथी घेर पाछा फरवानो निश्चय कीधो ने त्हने पूछ्युं " विराडी जाऊ काय ? " त्यारे त्हें " हा " कही खुशीथी उदी आणी ने कह्युं जा. तेथी गाडी करी हुं नीकळ्यो. गाडीवान एक छोकरोज हतो. कोपरगांव आवतां ते छोकरो कहे " अहीं जामफळ बहु सारां मळेछे ते थोडां घेर लेइ जाव; हुं उतरीने वाडीमांथी त्हमने लावी आपुं म्हें एने कह्युं " हवे शो उपयोग ? पण जो तुं हुं आपुं ते जामफळ लेइ जई " बाबा " ने प्हौंचाडे तो लइ आव " एणे हा पाडी तेथी म्हें एने जामफळ लेवा मोकलयो ने ए गया बाद हुं गाडीमांथी लघुशंका माटे नीचे उतर्यो ते कार्यथी निवृत्त थइ छोकरानी वाट जोतो आम तेम गाडीपासे फरवा लाग्यो. फरवाथी बूटनो जे अवाज थयो तेथी गाडीना बळदो भडकी सामान साथे गाडी लेइ पाछा शिरडी तरफ दोडया. में ने बीजा एक जणे ते बळदोने ऊभा राखी पाछा फेरववा व्यर्थ प्रयत्न कर्यो पण ते कंइ झलाया नहीं. तेथी जे जग्याथी बळदो नाठेला ते जग्या ए पांछो आवी हुं उभो. घणो वखत हुं थोभ्यो पण छोकरो पाछो आव्यो नहीं तेथी हुं कोपरगांव स्टेशन तरफ पगे चाल्यो. थोडे गयो एटले ते छोकरो पोलीसने लेइ आवतो मळ्यो. पोलीस ने बनेली बाबतनो खुलासो करी छोकरा साथे गाडीनी शोधमां हुं शिरडी तरफ पाछो फर्यो. तो सावळी वीर आगळ गाडी एमना एम रहेलां सामान साथे त्यांना चोकीदारे उभी कीधेली जोई. पछी शिर्डी पाछो फर्यो ने बे त्रण दिवस वधु रह्यो ते दरम्यान मुंबाईना एक जाणीता वकीलनी ओळखाण थइ ने तेमणे पोताने माटे त्हारी छबी लीधेली ते त्हारा हाथमां आपी त्यारबाद तेनी साथे म्हें

पण जे छबिओ अगाउ हुं म्हारा हाथमां आपी शक्यो न हतो ते आपी पाछी लीधी ने पछी म्हारी रजा लेई पाछो फर्यो त्यारे रस्तामां कांइ विघ्न नडयुं नहीं.

एक सहवारे पेटमां दूखतुं हतुं. आवखते म्हेज कंइ थायके दवा खावानी म्हने टेव पडेली तेथी पेटमां दुखवा मांडयुं के तरतज पेनकीलरनी बाटलीनी घरमां शोध करी. पण ते हतुं नहि तेथी दीलगीर थइ हुं बेठो हतो. एटलामां म्हारी उदीनी बाटलीपर नजर गइतेमांथी थोडी उदी लेइ फाकी तो ते उदीनो स्वाद पेनकीलरना जेवोज लाग्यो ने पेटमां दुखतुं बंध थई गयुं. जे बाटलीमां म्हें भरेली ते तद्दन साफ कीधेली सॅनेटोजननी बाटली हती एटले एमां पेनकीलरनो स्वाद संभवेज क्यांथी ?

१९१६ ना ऑक्टोबर मासमां ज्यारे हुं रात्रिए गमे त्यां जइ रस्तापर के निर्जन जग्यामां सूइ रहेतो त्यारे मायाळु पितापेठे तुं म्हारी शोध माटे माणसो मोकलतो.

हे पूज्यप्रिय आवीरीते तुं खरेखर म्हारां मात, पिता, बंधु, मित्र, गुरु प्रसंगोपात बन्यो पिता तरीके तें म्हने लाडनुं "बाबु" नाम पण केटलोक वखत आप्युं पण आ बधा लाडना प्रतीकारमां जे काया वाचा मनथी म्हारी जातनुं अर्पण थवुं जोइए ते म्हाराथी बनी न शक्युं-म्हें म्हारां लाडकवाया नामने लजाव्युं तुंतो "अजन्माद्यमेकं परब्रह्म साक्षात्" तेथी तने मायाना विशेषणो न शोभे-वळी तुं तो मा बाप गुरु मित्र बंधु वखतोवखत बन्यो त्यारे तुंने एक एवुं शुं नाम आपवुं ते न समजायाथी शरुआतमां "पूज्य प्रिय" कही संबोध्योछे आटली सलगी जे म्हने कांइ-पण पूर्णपणे अर्पण करी शक्यो नथी तेने न घटे छतां म्हारो हमेशनो "स्वभक्तेच्छया मानुषं दर्शयन्तं" नो कृपाळु क्षमाशील स्वभाव याद आवतां आ धृष्टता कीधी छे-तेने माटे क्षमा.

ले:-लाडका नामने अयोग्य पण लाडकुं नाम राखवामां मान समजनार म्हारो बाळ "बाबु" ना शिरसाष्टांग नमस्कार

श्रीसद्गुरु

साईनाथ सगुणोपासना

[illegible] मिळत यांनी [illegible]

१८ [illegible] [illegible]

[illegible] आहे.

श्रीसमर्थ साईनाथ महाराज यांच्या [illegible] आरतीचे [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] आहे.

[illegible] दीक्षित

[illegible]

[illegible] गोविंद रघुनाथ दाभोळकर

[illegible]

शिरडीस श्री शिर्डी संस्थान कमिटी

[illegible] जि. अहमदनगर

आतांपर्यन्त छापून आलेल्या महाराजांच्या लीला.

महाराजांच्या उदी (अंगारा) संबंधानें हजारों लोकांना अनुभव आले आहेत. तेच नुसते एके ठिकाणीं गोळा केले तरी एक प्रचंड ग्रंथ होईल. तें काम महाराजांना कोणाकडून करवून घ्यावयाचें असेल, तर तें करवून घेतीलच; पण तूर्त या प्रस्तावनेंत त्यांपैकीं थोडेसे अनुभव केवळ दिग्दर्शनार्थ नमूद करीत आहें.

माझे एक पारशी स्नेही एके ठिकाणीं स्टेशनमस्तर होते. त्यांना एक विकार होता, व त्यासाठीं त्यांनीं मुंबईच्या चांगल्याचांगल्या डॉक्टरांचीं औषधें घेतलीं होतीं; पण विकार गेला नाहीं.एक दिवस त्यांनीं मजकडून महाराजांची उदी घेतली व तिचें तीन दिवस सेवन केलें. चवथे दिवशीं त्यांचा विकार साफ नाहींसा झाला.

एका पारशी गृहस्थाच्या तान्या मुलीला आंकडी येत असे. प्रत्येक तासातासाला तिला तें वारें येई, आणि ती अत्यवस्थ होत असे. त्या गृहस्थाला त्याच्या एका स्नेह्यानें मजकडे पाठविलें व मीं त्याला उदी दिली. ती तो घेऊन गेला आणि दुसऱ्या दिवशीं त्यानें मला येऊन सांगितलें, कीं, उदी दिल्यानंतर आंकडी दर तासाला न येतां सात तासांनीं आली व तिच्यापासून फारच कमी त्रास झाला. व तो आणखीं उदी घेऊन गेला.

हर्दाजवळ एका खेड्यांत एक म्हातारा गृहस्थ मुतखड्याच्या विकारानें अतिशय त्रस्त झाला होता. पुष्कळ लोकांनीं त्याला शस्त्रक्रिया करवून खडा काढवावा असें सांगितलें, पण त्याची हिंमत होईना. शेवटीं तो मरणोन्मुख झाला. तितक्यांत माझे एक गुरुबंधु जे त्या गांवचे इनामदार आहेत ते त्या गांवांत जाऊन पोहोंचले. त्यांच्या येण्याची खबर त्या म्हाताऱ्याच्या मुलास लागतांच तो त्यांच्याकडे गेला व त्यांजपाशीं महाराजांची त्यानें उदी मागितली. ती उदी त्यानें पाण्यांत घालून आपल्या बापाला पाजली आणि त्यानंतर पांच मिनिटांच्या आंत खडा आपोआप

लक्ष्मीच्या द्वारें सटकन् बाहेर पडला. अर्थातच म्हातारा हुषार झाला आणि त्याची प्रकृती सुधारली.

मुंबईचा एक कायस्थ प्रभु गृहस्थ कांहीं महिने शिर्डीस राहिला होता. त्याची बायको गरोदर होती, तीहि त्याच्याबरोबर होती. एके दिवशीं रात्रीं दहा वाजण्याच्या सुमारास तिला प्रसूतिवेदना सुरू झाल्या. गांव लहान असल्यानुळें तेथें डॉक्टर किंवा वाकबगार सुईण मिळणें शक्य नव्हतें. शेजारच्या दोन बाया गेल्या व त्यांनीं पाहिलें तों पोर आडवें आलें ... नें, आणि गर्भाची हालचाल कांहींच दिसेना, व बाईचा जीव कासावीस होऊं लागला. शेजारणी बायाही घाबरल्या. मग त्यांपैकीं एकीनें थोडी उदी पाण्यांत घालून त्या गरोदर बाईला पाजली, आणि बाबांचा धांवा केला. पांच मिनिटांच्या आंत पोर बाहेर पडलें. तें अगदीं हिरवेंनिळें झालेलें होतें. त्यावरून गर्भांतच त्याचा प्राणांत होऊन कांहीं वेळ झाला असावा, असें दिसलें. पोर बाहेर पडल्यानें बाईचा जीव वांचला. हें बाळंतपण बाईला फारच कठीण जाईल, आणि बाईच्या जिवावर बेतेल, असें पुष्कळांनीं पूर्वीं भाकित केलें होतें, आणि म्हणून ती बाई आणि तिचा नवरा शिर्डीस जाऊन राहिलीं होतीं.

वांद्र्यास एक गृहस्थ आहेत त्यांनां रात्रीं त्रास होत असे. त्यांना झोंप लागली कीं भयंकर स्वप्न पडावें, आणि त्यांनीं दचकून जागें व्हावें. हा प्रकार सतत कांहीं महिने चालू होता. एके दिवशीं त्या गृहस्थानें आपली हकीगत त्याच घराचे मालक जे माडीवर रहातात त्यांनां सांगितली, व याला कांहीं उपाय सांगा असें म्हणाले. घराचे मालक बाबांचे पूर्ण भक्त असल्यामुळें त्यांनीं त्यांना थोडी उदी एका कागदाच्या पुडींत बांधून दिली, आणि ही निजतांना उशाखालीं ठेवा, असें सांगितलें. त्यांनीं त्याप्रमाणें केलें व त्या रात्रीं त्यांना स्वस्थ झोंप लागली. ती पुडी आतां ते नेहमीं उशाशीं ठेवितात, आणि आतां झोंपेसंबंधानें त्यांची तक्रार कांहीं राहिली नाहीं.

ठाण्यास एक गृहस्थ आहेत, त्यांनां एकदां पटकीचा आजार झाला. आणि ते नुसत्या उदीनें—कोणाचें कांहीं औषध न घेतां बरा झाला, असें त्यांनींच मला सांगितलें.

श्रीसाई लीला.

(मासिक)

वर्ष १ लें. आषाढ शके १८४५. अंक ५ वा.

महाराजांचे अनुभव.

श्री सद्गुरु साईनाथ सगुणोपासनेंतील बहुतेक पद्यांचे कर्ते वे० कृष्ण
शास्त्री भीष्म यांनीं ता० ११।७।२१ रोजीं पाठविलेल्या पत्र नं० १०१
यांतील कांहीं उतारेः—साईनाथांचे गुरूपुजेची पत्रिका त्यांच्या सद्भक्ता-
कडून आली ती पोंहचली. पण मोठ्या कष्टानें म्हणावें लागतें कीं, अशा
पसंगीं दासाला सद्गुरूचे चरणकमलाचा लाभ होत नाहीं. कारण येथें
मी तयार केलेल्या यथार्थ रामायणाचें पुराण आषाढ शु॥ १२ पासून
सुरू करण्याचा ठराव येथील लोकांचे आग्रहावरून केला. हें यथार्थ रामा-
यण सद्गुरू साईनाथांच्या आज्ञेनेंच तयार केलें गेलें म्हणून मी सुरू
ठेवणारे पुराणही महाराजांची सेवाच आहे असें मानितों तरी महाराजांचे
समाधीजवळ अल्पशी भेट म्हणून एक रुपया पाठविला आहे, तो सद्भ-
क्तांनीं त्यांच्या सत्कार्यास लावावा. आतां महाराजांविषयींचा आपला
अनुभव काय आहे तो कळविण्याविषयीं आज्ञा आहे करितां त्या संबं-
धानें दोन शब्द लिहितों.

महाराजासंबंधानें मला जो अनुभव आला तो माझ्याबरोबर असणा-
ऱ्यांना सर्वांना माहित आहेच. म्हणून माझ्या लिहिण्यांत कांहीं विशेष
आहे असें समजूं नये. मी जें लिहिणार तें पूर्वींच भक्त मंडळीस कळलें
असेल व तें प्रथित केलें असेल तर माझा लेख दाखल दप्तर करावा आणि

अनुभव येऊन तो प्रसिद्ध केला नसेल तर मी लिहिलेल्या लेखास साक्ष देऊन जी त्याची वासलात लावावयाची असेल ती लावावी.

साईनाथ महाराज हे अतींद्रिय होते. ह्या ठिकाणीं होते असा भूतकालीं प्रयोग केल्यानें महाराजांच्या त्रिकालाबाधित वास्तव्यास बाध येः पण हा प्रयोग फक्त नश्वर देहासंबंधानें समजावा.कारण साईनाथ अजरामर असून ते सांप्रत कायम आहेत व हमेशाही आहेत असें माझें सांगतें. व वारंवार दर्शन देऊन या देहाकडून कार्य करून घेतात ते हें माझें म्हणणें खोटें होणें शक्य नाहीं. आम्ही सर्व मंडळीं साईनाथांचे सन्निध असून सायंकाळची शेजारती केली. दुसरे दिवशीं महाराजांचे दर्शनास गेलों असतां ते म्हणाले " काल मी फिरावयास गेलों होतों." हें आह्मांस खरें वाटेना पण थोडके वेळानें एका गांवच्या मनुष्यानें सांगितलें (हा गांव शिर्डीचे दक्षिणेस जवळच आहे) कीं ' काल सायंकाळचें वेळेस महाराज आमचे गांवीं होते' हें समजल्यावर महाराजांचे म्हणण्याचा अर्थ बरोबर लागला. एक देह राहून दुसरा देह धारण करण्याची शक्ति अतींद्रियता प्राप्त करून घेतल्याशिवाय येत नाहीं.

एके दिवशीं बळवंतराव खापर्डे व त्यांचे घरची सर्व मंडळी निद्रिस्त झाल्यावर साईमहाराज बळवंतरावचे स्वप्नांत येऊन त्यांचे घरीं भोजन केलें व झोंपाळ्यावर बसून विडा घेतला आणि निघून गेले. इतक्यांत बळवंतराव जागे झाले व प्रातःकाळीं मला तें स्वप्न सांगितलें, तेव्हां मी त्यांना म्हणालों तुम्ही हें स्वप्न कोणाजवळ न सांगतां साईमहाराजांजवळ जा. जर हें स्वप्न महाराजांनीं दिलें असेल तर महाराज कांहीं ना कांहीं तरी बोलतील, व एरव्हींप्रमाणें हें स्वप्न असेल तर कांहींच बोलणार नाहीत. असें त्यांनीं सांगितल्यावर ते साईमहाराजांकडे गेले. चमत्कार हा झाला कीं, तेथें जाण्याबरोबर' काल आम्हांस जेऊं घातलें पण दक्षिणा नाहीं दिली' असें ते बळवंतरावाला म्हणाले. हे शब्द ऐकून बळवंतराव सर्द झाले व दक्षिणा किती द्यावी असा उलट महाराजांस प्रश्न केला, तेव्हां २५ पंचवीस रुपये दक्षिणा आण असें ते म्हणाले. हें सर्व अतींद्रिय शक्तीचें खेळ आहेत. कांहीं मंडळीस ह्या गोष्टी खोट्या वाटतात